

VoksenADHD

ADHD-foreningen søger for årene 2007, 2008 og 2009 satsreguleringspuljen om i alt 7.400.000 kr. til at informere og oplyse om voksne med ADHD og udvikle relevante tilbud til voksne med ADHD og deres familier.

Ansøger:

ADHD-foreningen, Kongensgade 68, 5000 Odense C
Tlf. 70 21 50 55 e:bc@adhd.dk www.adhd.dk

Baggrund for ansøgningen

"For lidt over et år siden, da min søn var 21 år, blev han diagnosticeret med ADHD (...) Nu står vi så i den situation, at det i dag, på trods af diagnosen, synes at være umuligt at finde personer i Danmark inden for den sociale sektor og sundhedssektoren, der har erfaring eller viden om behandling af voksne med ADHD. Og når ingen hører på dig, ingen forstår dig, der ingen hjælp er at hente, når samfundet vender dig ryggen, hvordan i alverden skal man klare sig? Nogle klarer sig ikke."

Brev fra mor til socialminister Eva Kjær Hansen og Indenrigs- og Sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen

Forskning peger på, at 1-3 % af den voksne befolkning har ADHD. Det vil sige, at selv med et forsigtigt skøn på 1-2 % drejer det sig om 30.000 – 60.000 mennesker i den erhvervsaktive alder.

Overordnet ses der 3 grupper i voksenalderen

- a) en gruppe med få problemer
- b) en gruppe, der fortsat har symptomer med tilhørende sociale og emotionelle problemer
- c) en lille gruppe med alvorlig antisocial og/eller psykiatrisk problematik

Der ligger en stor udfordring i at sikre, at så mange voksne med ADHD som muligt ikke havner i gruppen, hvor det går rigtig galt. Indsatsen er til gavn for den enkelte voksne og dennes familie, men i høj grad også til gavn for samfundet.

Den unge med ADHD i citatet ovenfor har potentialet til at klare sig godt. Han har 10. klasse med gode karakterer, og han er kvik, intelligent og har masser af humor. Men faren for, at han havner blandt de, "der ikke klarer sig" er stor, fordi han – uanset hvor han vender sig – bliver mødt med en holdning om, at han "bare kan tage sig sammen".

Små vanskeligheder?

"Daglige gøremål, overholdelse af aftaler, styring af økonomi, problemløsning, at holde styr på personlige ejendele eller blot at kunne koncentrere sig længe nok til at gennemføre en samtale – alle disse ting, som "normale" mennesker tager for givet, er så vanskelige for min søn. Det kæmper han med hver eneste dag ud over impulsivitet, manglende

organisationstalent, daglige vanskeligheder, uafsluttet uddannelse og (tilsyneladende) ikke-eksisterende job-muligheder.”
Skriver moderen videre

Vi kan nok alle genkende lidt af os selv i nogle af de ovennævnte typiske vanskeligheder for mennesker med ADHD. Den helt afgørende forskel ligger først og fremmest i graden og mængden af vanskelighederne.

For mennesker med ADHD kan vanskelighederne betyde, at livet går helt i hårdknude. Når ADHD-foreningen bliver kontaktet, ser livet ofte sådan ud:

- Kommunen har opgivet at hjælpe, aktiveringskarrusellen har kørt sin sidste tur
- Sagsbehandleren har givet op og lukket for kassen
- Økonomien flyder
- Hjemmet flyder
- Parforholdet er på vej mod skilsmisse
- Kørekortet er taget
- Man er endnu en gang fyret fra sit arbejde – hvis man overhovedet er kommet ind på arbejdsmarkedet
- Der er ofte et misbrug
- En dom for kriminalitet hænger over hovedet
- Osv.

Erfaringer fra Flyverprojektet

I årene 2003-2005 gennemførte ADHD-foreningen Flyverprojektet, hvor målgruppen var voksne med ADHD, og hvor opgaverne primært var at gå ud som bisidder/tovholder/coach og at bevidstgøre omgivelserne – fx i kommuner – om voksne med ADHD og at formidle erfaringerne.

“Folk med ADHD ender ofte mellem to stole, fordi der ikke er forståelse for handicappet, og mange tror ikke på dem. Så mange af dem, der ender med at få invalidepension, kunne ved bedre sagsbehandling være kommet ud og have fået job og andet – og et bedre liv. Men det er en kamp i dette system...hvis de (Flyverprojektet) kunne få hul igennem til kommunerne generelt, ville det være en fordel for alle.”

Citat fra Evaluering af Flyverprojektet, center for evaluering, psykiatrien i Århus Amt

Flyverprojektet viste, at

- Antallet af voksne med ADHD, der har brug for anden og mere hjælp og støtte, end det offentlige tilbyder, er skræmmende stort
- De offentlige systemer, der kommer i kontakt med voksne med ADHD, mangler basal viden om funktionsnedsættelsen og kompensationsmulighederne
- Voksne med ADHD har et stort behov for kompensation i form af en bisidder/tovholder/coach, der ved noget om ADHD og mulighederne i systemet
- Med de korrekt anvendte ressourcer kan man planlægge, iværksætte og udføre en succesfuld indsats
- En forstående og vidende sagsbehandler, psykiater, arbejdsgiver, støttekontaktperson mv. kan være det positive vendepunkt
- Voksne med ADHD *VIL* og *KAN*, hvis de bliver mødt og forstået med udgangspunkt i deres ressourcer og vanskeligheder
- For de hårdest ramte voksne med ADHD er der brug for livslang støtte

De erfaringer vil vi gerne arbejde videre med ud fra ønsket om, at den viden, der er indsamlet, hjælper flest mulige bedst muligt.

Projekt: VoksenADHD

Mange voksne henvender sig til hjælpeapparatet med massive problemer, som det offentlige ikke er i stand til at tackle, fordi de ved for lidt om ADHD og kompensationsmulighederne. Vores indhøstede erfaringer viser, at hjælpen skal være tæt på, konkret og anvisende.

Ofte er det så lidt, der skal til. Et menneske, der kan rykke ud her og nu, og som kan hjælpe den voksne med ADHD på vej. Et menneske med viden om de vanskeligheder, som ADHD giver for den enkelte, og viden om, hvordan man kan kompensere for dem.

Som kompensation for deres kognitive vanskeligheder har mennesker med ADHD bl.a. behov for at få hjælp til

- at tilrettelægge den daglige tilværelse
- at "formidle" deres vanskeligheder over for hjælpesystemet, arbejdsgivere mv.
- at finde velegnede hjælpemidler
- at få kontakt med andre i samme situation
- at få viden om ADHD og hvad de kan gøre
- at få kontakt til fagpersoner, der ved noget om ADHD

Voksne med ADHD har brug for nogen, der kæmper deres sag, så de ikke gang på gang bliver mødt med: Du kan bare tage dig sammen! – når det jo præcist er netop dét, de ikke kan uden hjælp!

Projekt VoksenADHD vil bl.a. arbejde med

- udvikling af målrettede kursustilbud til voksne med ADHD
- at inddrage, uddanne og ansvarliggøre ADHD-foreningens lokalafdelinger, så der er tilbud til voksne med ADHD landet over
- at styrke fagligheden i det offentlige system ved målrettet formidling til især kommunale sagsbehandlere, støttekontaktpersoner og psykiatrien
- ADHD på arbejdsmarkedet ved at tilbyde kurser og efteruddannelse til mentorer og støttepersoner på arbejdspladsen
- ADHD i fængsler og kriminalforsorg
- opbygning af et frivilligt korps af bisiddere/tovholdere/coaches, som voksne med ADHD kan kontakte, og som kan hjælpe på vej, når livet er gået i hårdknude, og man – som en voksen med ADHD har beskrevet det – "er dernede, hvor end ikke rotterne ville søge hen, om det så gjaldt deres liv!"
- at inddrage voksne med ADHD i det frivillige arbejde i foreningen
- et pilotprojekt: erhvervstræning i kombination med møbelgenbrug, galleri og cafe

Rammebudget 2006-2008

Lønudgift (3 konsulenter og 25 t. sekretærbistand)	kr. 4.900.000
Rejseomkostninger, vidensindsamling, uddannelse mv	kr. 600.000
Kurser, formidling, uddannelse af frivillige	kr. 900.000
Ledelse, husleje, kontorhold, revision	kr. 600.000
Evaluerings	kr. 400.000
I alt	kr. 7.400.000

- svarende til kr. 2.467.000 i gennemsnit pr. år